

EL COL-LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (166) MAGÍ TOBELLA i AYMERICH. Polític desconegut i autor inèdit

Són bastants els terrassencs destacats (Soler i Palet, Roca i Roca, Antoni Badrinas, Rafel Benet, etc.) que en un moment de la seva vida van deixar Terrassa per anar a viure a una altra població, però que van seguir mantenint una relació amb la nostra ciutat, cosa que ha permès anar seguint la seva trajectòria. Altres com Antoni Marsà fundador de la Casa del Poble, (del qual un dia parlarem) van marxar de Terrassa, i han acabat desconeguts i oblidats pels terrassencs. Avui veurem un cas

similar al de Marsà. Es tracta de **Magí Tobella i Aymerich**, periodista i polític, nascut a Terrassa el 12 de juny de 1888.

Magí Tobella era nét de Maria Suares i Font de Monistrol de Montserrat i de Magí Tobella i Oliver, pagès, nascut cap al 1825 a la masia de can Tobella del terme d'Esparreguera. A aquesta branca Tobella pertanyen els Tobella Pi de la Serra i els Tobella de la família Badia. El matrimoni Tobella es traslladà a Terrassa i residí en el número 45 del carrer de Sant Pere. L'avi Magí fou un dels fundadors el 1864 del Colegio Tarrasense i, després que l'octubre de 1868, la Junta Revolucionària destituís l'Ajuntament, fou nomenat regidor fins a les noves eleccions que es van convocar el desembre d'aquell any.

El pare de Magí Tobella i Aymerich va ser Manel Tobella i Suares, fabricant de cintes de carda, primer amb la societat **Aymerich, Piera i Tobella** i, després de 1901, amb la de **Tobella i**

Portada de l'obra de Magí Tobella i Aymerich

Aymerich. El 1910 Manel Tobella formava part del Comitè del Partit Conservador de Terrassa que presidia Joan Barata. Es va casar amb Isabel Aymerich i Valls, filla del seu soci Francesc Aymerich i Boada i va morir el 15 de març de 1916.

Magí Tobella i Aymerich es dedicà plenament al periodisme i a la política. El 1910 fou fundador i redactor en cap del diari liberal *El Heraldo de Terrassa* i el 1914 dirigí *El Ciclón*, portaveu d'Unió Republicana. Amb el seu amic, l'advocat Àlvar Vinyals, va intentar fundar un partit liberal a Terrassa, la qual cosa no va reeixir perquè no van trobar prou suport en el diputat Francesc Alegre.

A les eleccions municipals del 9 de novembre de 1913 es presentà de candidat en el districte segon pel Partit Radical i en les eleccions següents del 14 de novembre de 1915, va presentar-se en una candidatura republicana dissident de la Unió Republicana. En les dues convocatòries van triomfar els salistes i Tobella no va

sortir elegit. Però la tercera se'n va sortir. Magí Tobella es torna a presentar a les municipals de l'11 de novembre de 1917. Aquesta vegada pel districte quart i en la candidatura radical. Va treure 211 vots, per sota dels 293 del nacionalista Narcís Freixa, però molt per sobre dels 93 vots del candidat salista. Tobella en va sortir elegit regidor.

Però Magí Tobella no va acabar el mandat. A la sessió del 14 de març de 1919, va renunciar el càrrec en les comissions de què formava part, al·legant que "no es pot fer feina a causa dels mals governs, que donen als ajuntaments tan poques facultats que és impossible treballar en bé de la població". S'acordà no admetre la renúncia per antireglamentària. Tobella, però, no assistí ja a cap més sessió.

Sabem per l'autobiografia d'Alvar Vinyals que Magí Tobella es traslladà a Barcelona, on explotà una cadena de tres cinemes a la barriada de Gràcia i que, amb els ingressos dels cinemes, va comprar un solar a Barcelona i s'embranchà a construir uns edificis tipus Montmartre de París, sense tenir en compte que les obres requerien un capital molt superior al que disposava. Acceptà un conveni amb els seus creditors, que el forçaren a cedir-los l'explotació dels cinemes fins a la liquidació del deute. Recuperada la possessió dels cinemes, la dura competència de l'empresa del Teatre Bosque d'aquella barriada el féu perdre diners i Tobella va haver de deixar l'explotació dels cinemes i col·locar-se de treballador en un d'ells. El 1932 edità un llibre que ja tenia escrit abans que l'abril de 1931 es proclamés la República. El llibre en qüestió, que no indica la impremta ni el lloc d'edició, podem considerar-lo inèdit per als terrassencs ja que ni és conegut ni va ser inclòs en la *Bibliografia Terrassenca* de Maria Coll. Té 226 pàgines, està escrit en castellà i es titula: *Por los esclavos modernos. UNA REPÚBLICA DE IZQUIERDA*. L'obra està dedicada als capitans Galan i Garcia Hernández, "que dieron su vida para redimir a sus hermanos de esclavitud". En la presentació Tobella manifesta que es va casar civilment per demostrar la seva convicció anticatòlica i que va deixar el càrrec de regidor de Terrassa "cuando me convencí de que era imposible orientar las pequeñas haciendas locales en sentido francamente izquierdista" i justifica la seva oposició a Solidaritat Catalana perquè no creu en l'amalgama de dretes i esquerres.

No pretenem fer aquí una anàlisi del contingut de l'obra i en farem només una pinzellada. Tobella se'ns mostra simplista, idealista i utòpic. Barreja l'deari lerrouxista, més proper al de primers de segle que al dels anys trenta, amb algunes propostes que podríem catalogar de marxistes i algunes altres d'anarquistes. Després de recollir els testimonis d "oprimidos que contaron sus infortunios", explica com seria el que ell anomena "la Metròpoli Ideal". El cos del treball, "Un programa para una República", conté propostes curioses i originals, però, per raons d'espai, no ens hi podem estendre.

RAFEL COMES